

РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

УДК 373.5.091.12.011.3-051:796]:[796.012.6:78]:001.8

Діана Бермудес

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-8020-4721

DOI 10.24139/2312-5993/2019.06/241-251

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЗИЧНОГО СУПРОВОДУ В ПРОЦЕСІ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Проведене анкетування показало, що застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності потребує пошуку нових форм, методів і засобів організації навчальної діяльності, спрямованих на якісну підготовку майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти. Непідготовленість до застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти безпосередньо пов'язана з недостатністю необхідних спеціалізованих видань, а також браком уваги до опанування засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу під час професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти.

Ключові слова: фізична культура, фізкультурно-оздоровча діяльність, музичний супровід, учитель фізичної культури.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві відбувається негативна динаміка зростання серцево-судинних, онкологічних, психічних та інших захворювань, різке зменшення рухової активності і збільшення захворювань, які пов'язані зі способом життя. Як наслідок, простежується зниження середньої тривалості життя населення.

У Національній стратегії з оздоровчої рухової активності на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (2017) висвітлено аналіз сучасного стану вітчизняної системи оздоровчої рухової активності. Наголошено, що «на початку XXI століття достатній рівень оздоровчої рухової активності (не менше 4–5 занять на тиждень тривалістю одного заняття не менше 30 хвилин) мали лише 3 % населення віком від 16 до 74 років, середній рівень (2–3 заняття на тиждень) – 6 %, низький рівень (1–2 заняття на тиждень) – 33 % населення. Для більшої частини дорослого населення характерною є гіпокінезія. Серед дітей зростає популярність малорухомого способу проведення дозвілля» (Р. II)

(Указ Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» № 42/2016). Не виключенням є погіршення здоров'я учнівської молоді. Тому сьогодні проблеми фізичного здоров'я дітей та молоді знаходяться в епіцентрі уваги освітян.

Аналіз актуальних досліджень. У рекомендаціях парламентських слухань щодо становища молоді в Україні «Молодь за здоровий спосіб життя» зазначено, що питання формування і зміцнення здоров'я школярів залишається складним і навіть загрозливим для національної безпеки України (Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні «Молодь за здоровий спосіб життя»). Так, дослідженнями І. Калиниченко встановлено, що лише 24 % школярів утворюють групу здорових дітей, 32 % – мають функціональні порушення і 44 % – хронічні захворювання. Структуру поширеності хвороб серед дитячої популяції формують здебільшого хвороби дихання (48,6 %), органів травлення (7,9 %), ока та його придаткового апарату (5,4 %), хвороби ендокринної системи, розлади харчування та порушення обміну речовин (5,3 %), хвороби шкіри та підкіркової клітковини (4,6 %), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (4,5 %), інфекційні та паразитарні хвороби (3,5 %), хвороби нервової системи (3,3 %) (Калиниченко, 2013).

В останнє десятиліття в системі фізичної культури закладів загальної середньої освіти відбулися суттєві зміни. Стан здоров'я учнівської молоді, низький рівень рухової активності та смертельні випадки під час занять фізичною культурою і спортом стали поштовхом для впровадження реформи в галузі фізичного виховання. Одним із ключових її етапів стала розробка та впровадження концептуально нової навчальної програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) (Кондрацька, 2005).

На виконання рішення спільної колегії Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 11 листопада 2008 року (Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження заходів, спрямованих на реформування системи фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України») розроблено нову навчальну програму з фізичної культури для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Т. Ю. Круцевич та ін.), якій надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (лист від 01.07.2009р. № 1/11-4630). Відповідно до Листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2009р № 1/9-546 «Про впровадження нової навчальної програми з фізичної культури» з 2009–2010

навчального року зазначену навчальну програму впроваджено в 5–9 класах закладів загальної середньої освіти (Лист Міністерства освіти і науки України від 17.08.2009 №1/9-546). На її основі МОН розроблено навчальну програму для старшої школи.

Об'єднану програму з фізичної культури для 5–11 класів було затверджено Наказом МОН №1021 від 28.10.2010 року (Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.10. 2010 № 1021). Головним принципом організації освітнього процесу було проголошено принцип варіативності. Уперше, з опорою на досвід провідних європейських країн у галузі фізичного виховання, реально, а не декларативно, пропонувалося планувати зміст навчального матеріалу відповідно до віково-статевих особливостей учнів та їх інтересів.

Отже, нині, відповідно до державних нормативно-правових документів, метою фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти є формування фізичної культури особистості та мотивації до цілеспрямованого використання різних засобів фізичної культури, спорту та туризму для збереження свого здоров'я, фізичного розвитку й фізичної підготовки, гармонійного розвитку природних здібностей і психічних якостей, використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя.

Зазначимо, що крім уроків фізичної культури одним із діючих засобів зміцнення здоров'я учнів, поліпшення їхнього фізичного розвитку є фізкультурно-оздоровча діяльність у режимі дня школи.

У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (1993) термін фізкультурно-оздоровча діяльність визначений як сукупність заходів, що здійснюються суб'єктами фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури (Закон України «Про фізичну культуру і спорт»).

Запровадження заходів фізкультурно-оздоровчої діяльності розглядається в публікаціях різних авторів. Так, Г. Богданов, Л. Волков, В. Кінль та ін. зазначають, що в режимі шкільного дня необхідно використовувати гімнастику до уроків, фізкультурні хвилини в процесі уроків, години здоров'я та рухливі перерви, фізкультурні заняття в групах подовженого дня, дні здоров'я та спорту, а також позакласні заняття (Богданов, 1989, с. 6–7; Волков, 1988, с. 17; Кинль, 1988, с. 3; Шиян, 2002).

Науковці В. Шерета і В. Язловецький у своєму навчальному посібнику «Спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота в школі» зазначають, «...що недопустимо обмежувати рухову активність учнів тільки уроками фізичної культури. Уроки фізичної культури розглядаються не лише як можливі шляхи реалізації потреби в рухах, а й передусім як

збагачення учнів знаннями, уміннями та навичками самостійно виконувати фізичні вправи, виробляти звички й потреби в щоденних заняттях фізичною культурою. За наявності такої потреби й умінь, набутих на уроках, діти в години дозвілля самостійно займаються рухливими іграми, роблять гімнастику і таким чином отримують необхідний обсяг рухів, фізичне навантаження» (Шерета, 2006, с. 40).

Отже, ми розглядаємо фізкультурно-оздоровчу діяльність як один із основних напрямів упровадження фізичної культури в освітнє середовище, який спрямований на підтримання та зміцнення здоров'я учнівської молоді та здійснюється з урахуванням стану їх здоров'я, рівня фізичного і психічного розвитку, уподобань та інтересів.

Для організації фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти застосовують різноманітні засоби. Основними засобами фізичного виховання є фізичні вправи, допоміжними – оздоровчі сили природи та гігієнічні фактори. Кожна група засобів розв'язує специфічні завдання, проте в комплексі вони дають змогу різнобічно впливати на організм дітей (Шиян, 2002).

Науковцями доведено, що застосування фізичних вправ з музичним супроводом надзвичайне: використання фізичних вправ з музичним супроводом на уроках фізичної культури залучає учнів до танцювального мистецтва, виховує потребу в прекрасному, гармонійно розвиває їх фізично. Означені вправи ефективно впливають на опорно-руховий апарат дитини, зміцнюють поставу, сприяють гнучкості та координації рухів, активно розвивають емоційну, чуттєву та творчу сфери, а також виховують красу, пластичність і витонченість (Жак-Далькроз, 1913; Калініченко, 2005; Картава, 2006; Коджаспиров, 1987; Матвеев, 1991).

На нашу думку, велика популярність упровадження засобів фізичного виховання з використанням музичного супроводу криється в різнобічності впливу таких вправ на організм. Зокрема, аеробіка танцювального характеру створює гарні передумови для активізації найбільш важливих фізіологічних систем організму – серцево-судинної й дихальної. У результаті регулярних занять зменшується підшкірний жировий прошарок, знижується вага і змінюється в позитивний бік співвідношення жирової і м'язової маси, достовірно збільшуються аеробні можливості організму.

Таким чином, в умовах загострення проблеми збереження здоров'я учнівської молоді особливо актуальною стає проблема діяльності в закладах загальної середньої освіти щодо формування фізичної культури особистості, модернізації фізкультурно-оздоровчої діяльності, що повинні

бути не окремими фізкультурно-оздоровчими заходами, а системою цілеспрямованих впливів на учнів.

Аналіз та узагальнення наукових джерел і нормативно-правових документів для закладів загальної середньої освіти зазначимо, що вчитель фізичної культури сучасної школи повинен мати сформовану готовність до використання різних фізичних вправ з музичним супроводом, які є вкрай важливими для реалізації фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Мета статті – проаналізувати особливості застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення наукових джерел і нормативно-правових документів, анкетування; оброблення й порівняння результатів кількісного та якісного аналізу одержаних даних.

Виклад основного матеріалу. За результатами науково-пошукової діяльності в ході педагогічної практики майбутніми вчителями фізичної культури визначено, що більшість учнів молодших, середніх та старших класів мають позитивне ставлення до використання музичного супроводу на заняттях фізичної культури і бажають оволодіти не тільки базовими руховими вміннями та навичками, а й фізичними вправами з використанням музичного супроводу.

Результати дослідження щодо з'ясування ставлення учнів закладів загальної середньої освіти до засобів фізичного виховання з використанням музичного супроводу були підставою для вивчення питання щодо застосування означених засобів учителями фізичної культури у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Анкетування показало, що 67,2 % учителів м. Суми і Сумської області вважають за доцільне впровадження засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності. 85,2 % усіх анкетованих учителів зазначають раціональність використання вправ з використанням музичного супроводу в позакласних формах організації фізичної культури школярів. На запитання «Чи впроваджуєте Ви засоби фізичної культури з використанням музичного супроводу до освітнього процесу учнів 1–11 класів?» позитивно відповіли лише 36 % учителів м. Суми і Сумської області, але відмітили, що більшість учнів позитивно й зацікавлено ставляться до застосування означених засобів на урочних і позаурочних заняттях фізичної культури. Учителі зазначають, що опанування руховими діями з використанням музичного супроводу обирають учні як молодших (73 %) так і середніх та старших класів (59 %).

Бажання займатися фізкультурно-оздоровчою діяльністю із застосуванням засобів фізичної культури з музичним супроводом учні пояснюють позитивним настроєм на заняттях, різноманітням методів і засобів, які впроваджуються, їх сучасністю. Це також підтверджується науково-пошуковою діяльністю студентів щодо з'ясування ставлення учнів закладів загальної середньої освіти до уроків фізичної культури з використанням музичного супроводу. 38 % учителів фізичної культури Сумської області і 26,5 % учителів фізичної культури м. Суми не застосовують музичний супровід в освітньому процесі, указуючи на такі причини:

- відсутність матеріально-технічного забезпечення для проведення уроку з використанням засобів фізичної культури з музичним супроводом – 38,5 %;
- відсутність можливості використовувати музичний супровід при організації фізкультурно-оздоровчої діяльності – 19,6 %;
- відсутність знань і вмінь у педагогічного складу щодо володіння методикою проведення фізкультурно-оздоровчих занять з використанням музичного супроводу – 40,4 %;
- відсутність інтересу учнів до проведення фізкультурно-оздоровчих занять з використанням музичного супроводу – 4,9 %.

На підставі аналізу результатів анкетування нами встановлено, що як учителі м. Суми (31,2 %), так і вчителі Сумської області (15,5 %) намагаються застосовувати засоби фізичної культури з використанням музичного супроводу в підготовчій і заключній частинах фізкультурно-оздоровчих занять (у середньому впродовж 5–8 хвилин) при впровадженні вправ, що спрямовані на розвиток силових здібностей – 17,2 %, на розвиток координаційних здібностей (наприклад: танцювальна аеробіка, ритм-аеробіка та ін.) – 18 % і на розвиток гнучкості (наприклад: стретчинг, йога, пілатес) – 20,4 % протягом навчального року. Зазначимо, що вправи аеробного характеру, наприклад, вправи танцювальної аеробіки, які сприяють розвитку загальної витривалості, використовують лише 9 % всіх анкетованих учителів. Також з'ясовано, що лише 10,6 % усіх анкетованих учителів м. Суми і Сумської області проводять фізкультурно-оздоровчі заняття з використанням засобів аеробіки, з них:

- у формі факультативу – 2,8 %;
- в організації спортивних змагань і свят – 2,4 %;
- як засіб фізичного виховання при проведенні спортивних секцій – 1,6 %;
- як вид занять в оздоровчій групі – 3,2 %.

На прояв інтересу учнів до фізкультурно-оздоровчих занять з використанням музичного супроводу, на думку вчителів м. Суми, суттєво впливають такі фактори: високий рівень підготовленості і професійної активності вчителів – 49,5 %, формування позитивного ставлення до занять фізичною культурою в сім'ї – 21,3 %. Учителі Сумської області пріоритетними факторами на прояв інтересу учнів до фізкультурно-оздоровчих занять з використанням музичного супроводу визначають сучасну матеріально-технічну базу – 37,7 % і вплив сучасних фізкультурно-агітаційних програм і телевізійних проектів просвітницького характеру – 24,5 %.

Учителі фізичної культури м. Суми та Сумської області зазначають, що для проведення фізкультурно-оздоровчих занять з використанням музичного супроводу користуються такими інформаційними ресурсами: спеціалізовані видання (журнали, газети, книги) – 39,3 %; відеоматеріали – 28,6 %; курси підвищення кваліфікації вчителів – 43 %; фітнес форуми, фітнес конвенції і семінари – 9 %.

На запитання анкети «Як Ви вважаєте, для формування необхідної компетентності щодо впровадження засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності потрібно приділяти більше уваги під час професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури?» майже всі анкетовані вчителі (108 осіб – 86,8 %) м. Суми і Сумської області відповіли позитивно й зазначили про необхідність методичної допомоги не тільки у формі практичних занять, а й у друкованих навчально-методичних посібниках і рекомендаціях.

Таким чином, результати проведеного анкетування показали, що застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності потребує пошуку нових форм, методів і засобів організації навчальної діяльності, спрямованих на якісну підготовку майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти. Непідготовленість до застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти безпосередньо пов'язана з недостатністю необхідних спеціалізованих видань, а також недостатчею уваги до опанування засобами фізичної культури з використанням музичного супроводу під час професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На основі аналізу та узагальнення наукових джерел і нормативно-правових документів

визначено, що фізкультурно-оздоровча діяльність є одним із основних напрямів упровадження фізичної культури в освітнє середовище. Установлено, що метою фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти є формування фізичної культури особистості і мотивації до цілеспрямованого використання різних засобів фізичної культури, спорту та туризму для збереження здоров'я, гармонійного розвитку природних здібностей і психічних якостей, використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя. Зазначено, що в умовах загострення проблеми збереження здоров'я учнівської молоді особливо актуальною стає проблема модернізації фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти з урахуванням вподобань та інтересів учнів.

Проведене анкетування показало, що застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності потребує пошуку нових форм, методів і засобів організації навчальної діяльності, спрямованих на якісну підготовку майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти. Непідготовленість до застосування вчителями фізичної культури засобів фізичної культури з використанням музичного супроводу в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладах загальної середньої освіти безпосередньо пов'язана з недостатністю необхідних спеціалізованих видань, а також браком уваги до опанування засобами фізичної культури з використанням музичного супроводу під час професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Богданов, Г. П. (1989). *Школьникам – здоровый образ жизни (Внеурочные занятия с учащимися по физической культуре)*. Москва: Физкультура и спорт (Bohdanov, H. P. (1989). *To the Pupils – a healthy lifestyle (Extracurricular activities with students in physical education)*. Moscow: Physical education and sport).
- Волков, Л. В. (1988). *Физическое воспитание учащихся*. Киев: Радянська школа (Volkov, L. V. (1988). *Physical education among students*. Kiev: Soviet school).
- Жак-Далькроз, Э. (1913). *Ритм, его воспитательное значение для жизни и искусства*. Санкт-Петербург: Театр и искусство (Jacques-Dalcroze, E. (1913). *Rhythm, its educational value for life and art*. St. Petersburg: Theater and art).
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (Law of Ukraine “On Physical Culture and Sports”) (1993). Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page2>.
- Калиниченко, І. О. (2013). *Медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей у загальноосвітніх навчальних закладах*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка (Kalynychenko, I. O. (2013). *Medical-pedagogical control over physical education of children in secondary schools*. Sumy: Publishing house of SSPU named after A. S. Makarenko).

- Калініченко, О. М. (2005). Урок фізичної культури з елементами аеробіки. *Теорія та методика фізичного виховання*, 2, 20-24 (Kalinichenko, O. M. (2005). Physical training lesson with elements of aerobics. *Theory and Methods of Physical Education*, 2, 20-24).
- Картава, Ю. А. (2006). *Корекція психофізичного розвитку дітей дошкільного віку з порушенням зору* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03). Київ (Kartava, Y. A. (2006). *Correction of psychophysical development of preschool children with impaired vision* (PhD thesis). Kyiv).
- Кинль, В. М. (1988). *Физкультурно-оздоровительные мероприятия в группах продленного дня младших школьников: пособ. для учителя*. Киев: Радянська школа (Kinl, V. M. (1988). *Physical culture and health-saving activities in the extended day groups of younger students*. Kyiv: The Soviet School).
- Коджаспиров, Ю. Г. (1987). *Функциональная музыка в подготовке спортсменов*. Москва: Физкультура и спорт (Kodzhaspirov, Yu. G. (1987). *Functional music in athlete training*. Moscow: Physical education and sport).
- Кондрацька, Г. Д. (2005). *Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності в загальноосвітній школі* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Тернопіль (Kondratska, H. D. (2005). *The future physical education teachers' preparation for teaching of Basis of Life Safety in a comprehensive school* (PhD thesis). Ternopil).
- Лист Міністерства освіти і науки України від 17.08.2009 №1/9-546 «Про впровадження нової навчальної програми з фізичної культури» (Letter from the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1 / 9-546 "On the implementation of the new curriculum on physical culture") (2009). Retrieved from: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4517/.
- Матвеев, Л. (1991). *Теория и методика физического воспитания*. Москва: Физкультура и спорт. (Matveev, L. (1991). *Theory and methodology of physical education*. Moscow: Physical education and sport).
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.10. 2010 № 1021 «Про надання навчальним програмам для 11-річної школи грифа «Затверджено Міністерством освіти і науки України» (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1021 "On the Provision of Curriculum for the 11-year School" Approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine") (2010). Retrieved from: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/379->.
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження заходів, спрямованих на реформування системи фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України» №1078 (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of measures aimed at reforming the system of physical education of students and student youth in education institutions of Ukraine" No. 1078.) (2008). Retrieved from: <http://osvita.ua/legislation/other/2214/>.
- Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні «Молодь за здоровий спосіб життя» (N 2992-VI від 03.02.2011) (Recommendations of the Parliamentary Hearings on the Situation of Youth in Ukraine "Youth for a Healthy Lifestyle" No. 2992-VI). (2011). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2992-vi>.
- Указ Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» № 42/2016 (Decree of the President of Ukraine "On the National Strategy for the Health-Improving Motor Activity for the Period up to 2025 "Motor Activity is

Healthy Lifestyle and Healthy Nation” No. 42/2016) (2016). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2992-vi>.

Шерета, В. В. (2006). *Спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота в школі*. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка (Shereta, V. V. (2006). *Mass-sports and health work at school*. Kirovohrad: Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University).

Шиян, Б. М. (2002). *Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан (Shyian, B. M. (2002). *Theory and methodology of physical education among students*. Part 2. Ternopil: The Educational Book - Bogdan).

РЕЗЮМЕ

Бермудес Диана. Применение учителями физической культуры средств физической культуры с использованием музыкального сопровождения в процессе физкультурно-оздоровительной деятельности.

Проведенное анкетирование показало, что применение учителями физической культуры средств физической культуры с использованием музыкального сопровождения в процессе физкультурно-оздоровительной деятельности требует поиска новых форм, методов и средств организации учебной деятельности, направленных на качественную подготовку будущих учителей физической культуры в учреждениях высшего образования. Неподготовленность к применению учителями физической культуры средств физической культуры с использованием музыкального сопровождения в процессе физкультурно-оздоровительной деятельности в учреждениях общего среднего образования напрямую связана с недостаточностью необходимых специализированных изданий, а также нехваткой внимания к овладению средствами физической культуры с использованием музыкального сопровождения во время профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры в учреждениях высшего образования.

Ключевые слова: физическая культура, физкультурно-оздоровительная деятельность, музыкальное сопровождение, учитель физической культуры.

SUMMARY

Bermudes Diana. Analysis of the application of physical culture means with the use of musical accompaniment by physical education teachers.

Based on the analysis and synthesis of scientific sources and legal documents, it is determined that in modern society there is a negative dynamics of growth of cardiovascular, oncological, mental and other diseases, a sharp decrease in motor activity and an increase in lifestyle-related diseases. As a consequence, there is a decline in the average life expectancy of the population.

Physical culture and health-improving activities is one of the main directions of physical culture introducing in the educational environment. It is established that the main purpose of physical culture and health-saving activities in the institutions of general secondary education is formation of physical culture of the personality and motivation to purposeful use of various means of physical culture, sports and tourism for preservation of health, harmonious development of natural abilities and mental qualities, use of physical education means in organizing a healthy lifestyle. It was indicated that in the context of worsening of the problem of preserving the students' health, the problem of physical education and health-saving activities modernization in general secondary education

institutions becomes especially urgent, especially if we take into account preferences and interests of students.

The conducted survey has shown that application of physical culture means with the use of musical accompaniment by physical education teachers in the process of physical culture and health-saving activity requires the search for new forms, methods and means of organizing educational activities aimed at qualitative training of future physical education teachers in higher education institutions. Unpreparedness for the application of physical culture means with the use of musical accompaniment by physical education teachers in the process of physical culture and health-saving activity in general secondary education institutions is directly related to the lack of required specialized publications, as well as the lack of attention to mastering of the physical culture means with the use of musical accompaniment during professional training of future physical education teachers in higher education institutions.

Key words: *physical culture, physical culture and health-saving activities, musical accompaniment, physical education teacher.*

УДК 37.013:371.14

Тетяна Желєзна

Комунальний заклад «Кіровоградський
обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені Василя Сухомлинського»

ORCID ID 0000-0001-5607-4381

DOI 10.24139/2312-5993/2019.06/251-266

СТРУКТУРНО-КОМПОНЕНТНИЙ СКЛАД ТА КРИТЕРІАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РІВНІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Стаття присвячена висвітленню проблеми характеристики критеріїв та показників здоров'язбережувальної компетентності вчителя основної школи, що дозволяють оцінити рівні її сформованості відповідно до визначених структурних компонентів. У статті використано теоретичні (аналіз наукових джерел для порівняння й зіставлення різних поглядів на досліджувану проблему з метою укладання критеріальних характеристик рівнів прояву здоров'язбережувальної компетентності) та емпіричні (анкетування, експертна оцінка) методи дослідження. Аналіз наукових досліджень із проблеми та результатів проведених опитувань уможливив формування переліку професійно-особистісних якостей і здатностей учителів основної школи, які доцільно розвивати в умовах післядипломної педагогічної освіти з метою вдосконалення якості їх здоров'язбережувальної діяльності.

Ключові слова: *здоров'язбережувальна компетентність учителя основної школи, компонент, компонентний склад, критерій, рівень, критеріально-рівнева характеристика, освітнє середовище, система післядипломної педагогічної освіти.*